

1 INTRODUCCIÓ

En les últimes dècades, ha augmentat la **diversitat cultural** a les aules com a resultat dels moviments migratoris. Així doncs, l'escenari educatiu actual clama la necessitat de desenvolupar la **competència intercultural** de l'alumnat perquè aconseguixi interactuar adequadament amb persones culturalment diverses.

No obstant això, encara no s'han definit de manera clara quines **eines** o **recursos** poden utilitzar-se perquè els/les estudiants adquireixin les habilitats necessàries per a comunicar-se de forma eficaç en aquestes interaccions.

Objectius

- Estudiar la **relació** entre la competència intercultural i la LIJ.
- Explorar l'ús de la LIJ per a promoure la **consciència intercultural**.
- Dissenyar i pilotar una **llista de verificació** per a seleccionar materials literaris interculturalment rellevants.

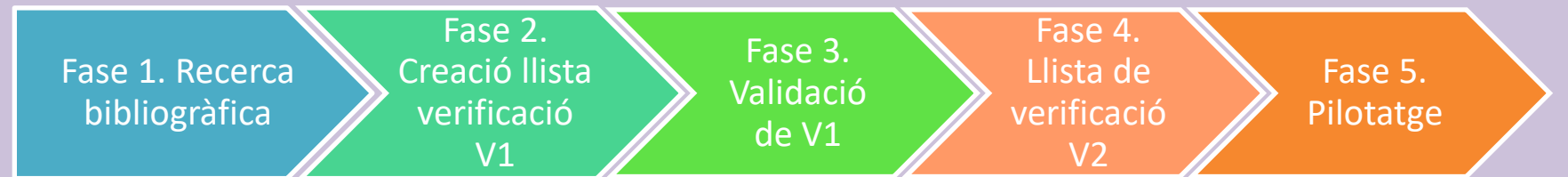
Rúbrica de validació basada en una recerca anterior (Calderón, Gustems i Carrera, 2020)

	VALOR ASSIGNAT			
	0	1	2	3
UNIVOCITAT DE L'ENUNCIAT	El criteri no s'entén o pot ser interpretat amb sentits molt diferents o contraris.	El criteri pot ser entès en sentits diversos sense que siguin antagònics.	El criteri s'entén majoritàriament o en general d'una sola manera.	El criteri s'entén o s'interpreta inequívocament d'una sola i única manera.
PERTINÈNCIA DE L'ENUNCIAT	El criteri no s'adequa a l'objecte d'estudi.	El criteri s'adequa poc a l'objecte d'estudi.	El criteri s'adequa majoritàriament a l'objecte d'estudi.	El criteri s'adequa inequívocament a l'objecte d'estudi.
RELLEVÀNCIA DE L'ENUNCIAT	El criteri no ofereix informació significativa respecte a l'objecte d'estudi.	El criteri ofereix informació poc significativa respecte a l'objecte d'estudi.	El criteri ofereix informació majoritàriament significativa respecte a l'objecte d'estudi.	El criteri ofereix informació inequívocament significativa respecte a l'objecte d'estudi.

2 METODOLOGIA I INSTRUMENTS

S'ha utilitzat una **metodologia qualitativa** i el treball s'ha desenvolupat en **5 fases**.

Fases de la recerca

RELACIÓ DE CRITERIS INCLOSOS EN LA LLISTA DE VERIFICACIÓ V1 I LES SEVES REFERÈNCIES

Modificacions dels criteris seleccionats de V1

CRITERI ORIGINAL (V1)	REFERÈNCIA	CRITERI MODIFICAT (V2)
1. L'autor/a pertany a la cultura descrita en el recurs.	Wilfong, 2007, p.8; Ebe, 2010 i Walters, 1998, citats a Sharma i Christ, 2017, p.9; Reimer, 1992, citat a Yokota, 1993 i Bishop, 1992.	1.L'autor/a pertany o ha tingut algun contacte amb la cultura descrita en el text literari (p.e. Ha viatjat a un altre país).
2. L'il·lustrador/a pertany a la cultura descrita en el recurs.	Ebe, 2010 i Walters, 1998, citats a Sharma i Christ, 2017, p.9 i Bishop, 1992.	2.L'il·lustrador/a pertany o ha tingut algun contacte amb la cultura descrita en el text literari (p.e. Ha viatjat a un altre país).
3. Conté llenguatge autèntic.	Harper i Brand, 2010, p.226.; Fox i Short, 2003, citat a Boyd, Causey, i Galda, 2015 i Wilfong, 2007.	3.Conté llenguatge autèntic (p.e. Inclou estructures lingüístiques i expressions d'ús actual o comú en el context cultural representat).
6. Descriu els detalls culturals acuradament.	Harper i Brand, 2010, p.226; Bishop, 1991, citat a Sharma i Christ, 2017, p.9.; Harris, 1990, citat a Yokota, 1993; Salas, Lucido i Canales, 2001; Molina, 2013; Boyd, Causey i Galda, 2015 i Adam i Harper, 2016.	6.Descriu els detalls culturals acuradament (es descriuen tant els aspectes visibles, externs -comportaments, fets, actituds, ambientació-, com els invisibles, interns -valors, creences-.
12. Representa les característiques geogràfiques de forma acurada.	Harper i Brand, 2010, p.226.	12.Representa les característiques geogràfiques de forma fidedigna (p.e. El clima d'un país).
13. L'ambientació és universal en comptes de culturalment estereotipada.	Wilfong, 2007, p.8.	13.L'ambientació és universal -natural en relació al contingut del llibre i descrita sense usar estereotips - en comptes de culturalment estereotipada.
15. Es rebutgen les barreres culturals, religioses, ètniques i/o de classe social.	Harper i Brand, 2010, p.226.; Ibarra i Ballester, 2010 i Maalouf, 2008, citat a Ballester i Ibarra, 2015.	15.Se superen les barreres culturals, religioses, ètniques i/o de classe social.

3 RESULTATS

LLISTA DE VERIFICACIÓ (V2) PER A SELECCIONAR MATERIALS LITERARIS INTERCULTURALMENT RELLEVANTS

- Acords i desacords entre alguns referents teòrics i el panel d'experts.

Univocitat

Comunicació intercultural – Narrativa infantil

Pilotatge de la llista V2

Alt grau de rellevància intercultural

4 LIMITACIONS

- Investigacions anteriors limitades.
- Falta de consens en la terminologia clau.
- Grau de subjectivitat.
- Mostra reduïda del panel d'experts.

5 FUTURES INVESTIGACIONS

6 CONCLUSIONS

La LIJ està relacionada amb el desenvolupament de la competència intercultural, ja que els **textos adients** fomenten el **pensament crític** i ajuden a **canviar la perspectiva** que es té del món a través de les **comparacions** amb altres cultures. L'ús de materials literaris en l'àmbit educatiu permet explorar les cultures i identitats pròpies i dels altres.

La llista de verificació creada és una **eina útil** per a seleccionar LIJ interculturalment rellevant.

7 REFERÈNCIES

- Adam, H., i Harper, L. (2016). Assessing and selecting culturally diverse literature for the classroom. *Practical Literacy*, 21(2), 10-13.
- Ballester Roca, J., i Ibarra Rius, N. (2015). La formación lectora y literaria en contextos multiculturales: Una perspectiva educativa e inclusiva. *La formación lectora y literaria en contextos multiculturales: una perspectiva educativa e inclusiva*, 161-183.
- Bishop, R. S. (1992). Multicultural literature for children: Making informed choices. *Teaching multicultural literature in grades K-8*, 37-53.
- Boyd, F. B., Causey, L. L., & Galda, L. (2015). Enriching variety in an era of common core state standards. *The Reading Teacher*, 68(5), 378-387.
- Calderón Garrido, D., Gustems Carnicer, J., & Carrera, X. (2020). La competencia digital docente del profesorado universitario de música: diseño y validación de un instrumento. *Aloma: revista de psicología, ciencias de l'educació i de l'esport*, 2020, vol. 38, núm. 2, p. 139-148.
- Harper, L. J., & Brand, S. T. (2010). More alike than different: Promoting respect through multicultural books and literacy strategies. *Childhood Education*, 86(4), 224-233.
- Molina García, M. J. (2013). 16. El texto literario en las aulas desde una perspectiva intercultural.
- Salas, R. G., Lucido, F., & Canales, J. (2002). Multicultural Literature: Broadening Young Children's Experiences.
- Sharma, S. A., i Christ, T. (2017). Five steps toward successful culturally relevant text selection and integration. *The Reading Teacher*, 71(3), 295-307.
- Wilfong, L. G. (2007). A mirror, a window: Assisting teachers in selecting appropriate multicultural young adult literature. *International Journal of Multicultural Education*, 9(1).
- Yokota, J. (1993). Issues in selecting multicultural children's literature. *Language Arts*, 70(3), 156-167.

